

VASS György

EGYSÉGES MEGHATÁROZÁS A TERRORIZMUSRA

COMMON DEFINITION FOR TERRORISM

A terrorizmus elleni küzdelem négy legjelentősebb szakterülete — a politikai, a katonai, az igazságügyi, a pénzügyi — eltérő módon határozza meg magát a jelenséget. Az egységes definíció hiánya véleményem szerint egyfelől megnehezíti az együttműködést, másfelől ellehetetleníti a mindent átfogó, hatékony fellépés megindítását.

Tanulmányom célja, hogy rendszerezve mutassam be a terrorizmus szakterületi definícióit, rávilágítsak a tudományos-kutatói hozzáállás hiányosságaira, kiemeljem, hogy egy korrekt definíció már megalkotásra került, példákkal alátámasztva igazoljam az egységes definíció fontosságát.

The four most important fields of fighting against terrorism — political, military, law enforcement, financial — have different aspects of defining the phenomenon. The lack of having one general definition makes the cooperation harder, the overall effective actions impossible in my opinion.

The aims of my study are give an overview of the different definitions of terrorism, reflecting on the inconvenient approach of research workers, make clear that the correct definition has been created, argue for the importance of having one common definition.

A terrorizmusról illetve a terrorizmus elleni küzdelemről szóló írások általában a jelenség fogalmával kezdik sorait. A legtöbb megállapítja, hogy nincs egyetlen, egységesnek tekinthető meghatározás, ami komoly problémát jelent.¹ Az egységesen elfogadott fogalom hiánya egyfelől hátráltatja a különböző szervezetek közötti együttműködést, másfelől gátolja azt, hogy objektív információkat szolgáltatthasson a média. Következésképpen hozzájárul a terroristák célkitűzéseinek könnyebb teljesüléséhez.

Tény, hogy a terrorizmus többfrontos háborút vív a demokratikus társadalmak ellen. A terrorizmus elleni küzdelemnek négy jelentős gyakorlati frontvonal alakult ki: a *politikai, a katonai, az igazságügyi és a pénzügyi terület*.² Ezekén túl létezik egy ötödik — elméleti frontvonal — mely a *tudományos, kutatói tevékenységet* foglalja magába. Ennek a területnek alapvető feladata a másik négy közötti kapcsolat felépítésének, mélyítésének támogatása, és a komplex tevékenység koordinálása a megfelelő irányvonalak meghatározásával. Itt hívom fel az olvasó figyelmét arra a sajnálatos tényre, hogy napjainkban az elmélet és a gyakorlat között folyamatos szakadék tátong. Ami egyfelől abban nyilvánul meg, hogy a gyakorlatban tevékenykedők nem jutnak hozzá, feltehetően ezért nem alkalmazzák a tudományos kutatások legújabb eredményeit, másfelől a tudományos kutatást végzők nem jutnak hozzá a legújabb gyakorlati tapasztalatokhoz.

Véleményem szerint így a két terület közötti párbeszédet — már ha létezik közöttük ilyen, állandó dimenzió — eltolódás jellemzi.

A NÉGY GYAKORLATI SZAKTERÜLET TERRORIZMUS MEGHATÁROZÁSA

A NEMZETKÖZI POLITIKA TERRORIZMUSKÉPE

Az Egyesült Nemzetek Szervezete jelenleg kétlépcsős meghatározást fogalmaz meg a terrorizmust illetően. Az ENSZ Közgyűlésének – Intézkedések nemzetközi terrorizmus felszámolására – 51/210. számú határozata alap-

¹ Padányi József (et. al.): A válságreagáló műveletek elmélete és gyakorlata a XXI. században. Budapest, 2004. ZMNE 217. o.

² A média alapvető célja a tájékoztatást szolgálja, ilyesformán nem tekinthető külön frontvonalnak, csupán a fent említett négy szakterület küzdelmét bemutató közegnek.

ján: „az Egyesült Nemzetek Szervezete mélyen elítéli a terrorizmus minden megnyilvánulási formáját, melyek >>indokolhatatlan bűncselekményeknek<< minősülnek. >>Indokolhatatlan bűncselekmény<< az a bűncselekmény, melynek célja, vagy hatása a társadalom-, annak egy csoportja-, vagy meghatározott személyek ellen irányul, politikai, filozófiai, ideológiai, faji, etnikai, vallási, vagy egyéb természetű, a csoport azonosítására alkalmas okok alapján.”³

Ezt az ENSZ által kialakított meghatározást használja alapértelmezésként az Európai Unió is. Az, hogy nem alakított ki külön „európai” értelmezést a jelenség meghatározására, több okra vezethető vissza.

Az egyik, hogy egy politikai szempontból korrekt értelmezést használhat, ami az európai közösségtől tágabb konszenzus alapján került elfogadásra, és amelynek alapján egy európai külön-utas magatartás fölösleges lenne.

A másik indok, mely az ENSZ egylépcsős, közvetlen definíciójának hiányára is kivetíthető, hogy a konszenzusos fogalomalkotásnak meglehetősen nehéz a gyakorlata. Minél több ember, annál több nézet, és annál bonyolultabb a közös hang megtalálása. Itt jegyzem meg, hogy az Európai Unió hárompilléres alapon nyugszik, ahol egyelőre csupán az első, a gazdasági pillér alkalmaz ténylegesen közösségi, szupranacionális — tagállamok feletti — döntéshozatali módszereket. A másik kettő, a kül- és biztonságpolitikai, illetve a rendőrségi és igazságügyi együttműködés büntetőügyekben⁴ — mely a terrorizmus szempontjából leginkább meghatározó — továbbra is kormányközi alapokon nyugvó döntéshozatali mechanizmust alkalmaz.

Összefoglalva elmondható, hogy az Európai Uniótól ezen az integrációs szinten nem várható el egy külön (bizonyos értelemben fölösleges) európai definíció megalkotása.

A TERRORIZMUS KATONAI MEGKÖZELÍTÉSE

A nemzetközi szinten az Észak-atlanti Szerződés Szervezete, a NATO számít az egyik legjelentősebb közösségnek, amely egységesen alkalmazott, közvetlen fogalmat fogadott el a terrorizmus meghatározására: „a terrorizmus erő vagy erőszak személyek vagy vagyontárgyak elleni törvénytelen alkalmazása, illetve azzal való fenyegetés abból a célból, hogy kormányokat vagy társadalmakat befolyásoljanak, vagy félemlítsenek meg valamilyen politikai, vallási vagy ideológiai cél elérése érdekében.”⁵

A NATO egy kollektív védelmi közösség, melynek célja, hogy a külső fenyegetések ellen védje meg a tagállamokat. Általában az alapszerződés figyelembevételével kerül kidolgozásra a NATO Stratégiai Koncepciója, mely a külső, fegyveres kihívásokra vonatkozó gyakorlati eljárásrendszert határozza meg. Mivel a NATO tagállamai saját, nemzeti katonai stratégiájuk kialakításánál maximálisan figyelembe veszik a szövetségi koncepciót, ezért a NATO-terrorizmus definíciója tagállami szinten, közvetlenül is alkalmazásra kerül vagy kerülhet.

A Magyar Köztársaság Nemzeti Katonai Stratégiája kijelenti, hogy hazánk biztonsága számára potenciális fenyegetést jelent a nemzetközi terrorizmus.⁶ Igaz kiemeli, hogy a terrortámadások végrehajtása elsősorban a Magyar Honvédség válságkörzetekben szolgálatot teljesítő erői ellen valószínű. A nemzetközi terrorizmus figyelemfelkeltő és létezését demonstráló törekvése következtében ugyanakkor egyes hazai objektumok, valamint a hazánk területén települő NATO és európai uniós létesítmények, szervezetek potenciális fenyegetettsége is növekedhet.

A nemzetközi terrorizmus elleni fellépéssel kapcsolatos katonai szerepvállalást illetően kiemelem a Nemzeti Katonai Stratégia azon megállapítását, miszerint: „a Magyar Honvédség az állami intézményrendszer része, a kül-, biztonság- és védelempolitika, valamint a nemzeti értékek védelmének és érdekek érvényesítésének nélkülözhetetlen eszköze. A Magyar Honvédség rendeltetése a haza katonai védelme és a Szövetség kollektív védelméből fakadó feladatok ellátása.”⁷

³ Az ENSZ Közgyűlésének 51/210. számú határozata:

<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N9776165/PDF/N9776165.pdf?OpenElement> Letöltve: 2008. 11. 24-én.

⁴ Az eredeti, 1992-es Maastrichti Szerződés szerinti megnevezése: Bel-és igazságügyi együttműködés. Ezt az elnevezést az Amszterdami Szerződés 2004. május 1-jei hatállyal Rendőrségi és igazságügyi együttműködés büntetőügyekben megnevezésre változtatta.

⁵ A NATO Terrorizmus elleni küzdelmének katonai koncepciója alapján (MC 472):

<http://www.nato.int/ims/docu/terrorism-annex.htm> Letöltve: 2008. 11. 24-én.

⁶ A Magyar Köztársaság Nemzeti Katonai Stratégiájáról bővebben:

<http://www.honvedelem.hu/cikk/0/12244/nemzetikatonastrategia-uj.html> Letöltve: 2008. 11. 25-én.

⁷ Nemzeti Katonai Stratégia 25. pont:

<http://www.honvedelem.hu/cikk/0/12244/nemzetikatonastrategia-uj.html> Letöltve: 2008. 11. 25-én.

AZ IGASZÁGÜGY KÉPALKOTÁSA A TERRORIZMUSRÓL

Bár nemzetközi szempontból az igazságszolgáltatási szféra nem hozott létre olyan markáns, meghatározó jelentőségű szervezetet, mint az Észak-atlanti Szövetség, de a demokratikus államok jogelvei hasonló értékeken nyugszanak, ezért a magyar jogszabályi háttér általánosan jellemzőnek tekinthető.

A hatályos Büntető Törvénykönyv 261. §-a alapján:⁸ „terrorcselekményt követ el, aki abból a célból, hogy

- a) állami szervet, más államot, nemzetközi szervezetet arra kényszerítsen, hogy valamit tegyen, ne tegyen vagy eltűnjön;
- b) a lakosságot megfélemlítse;
- c) más állam alkotmányos, társadalmi vagy gazdasági rendjét megváltoztassa vagy megzavarja, illetőleg nemzetközi szervezet működését megzavarja.”

A jogszabályt-értelmező megfogalmazás alapján: „a terror kíméletlenül erőszakos cselekvési módszer valamilyen igény érvényesítésére, amely a megfélemlítésben és a gátlástalanságban rejlő lehetőségeket használja ki. A terrorcselekmény célja lehet politikai, személyi vagy vagyon elleni is, ezért az ilyen cselekmény a személyi szabadság megsértésére, a kényszerítésére, a rablásra, zsarolásra jellemző ismérveket foglalja magába, de a közbiztonságot, ezen belül az állami szervek és társadalmi szervezetek működését súlyosan veszélyeztető jellege miatt önálló tényállásként való szabályozása indokolt.”⁹

Meg kell jegyezni, hogy a bűncselekmény megnevezéseként használt terrorcselekmény a hatályos magyar jog fogalma szerint nem azonos a közfelfogás szerinti terrorizáló jellegű, sok ember életét veszélyeztetve elkövetett emberöléssel, vagy a nyilvános helyeken robbantással elkövetett közveszély-okozással.¹⁰

Az igazságszolgáltatás területén azért fontos, hogy a terrorizmus elkülönüljön más bűncselekményektől, mert különböző büntetési tétel fenyegeti azt, aki tömeggyilkossággal vádolható, mint aki terrorista cselekménnyel, illetve felbujtással. Az igazságszolgáltatás mellett kiemelendő a vele szoros kapcsolatban álló, másik igazságügyi kategória, a rendőri szakterület fellépésének elengedhetetlen szükségessége, hiszen az igazságszolgáltatási definíciót alkalmazó rendőrség feladatát az Alkotmány a közbiztonság és a belső rend védelmében jelöli meg. E feladat legáltalánosabban az állam és a társadalom különböző szervei alkotmányos működési feltételeinek és a közélet zavartalanságának biztosítását, továbbá az állampolgárok személy- és vagyonszabadságának alapvető jogainak védelmét jelenti az azt veszélyeztető és sértő cselekményekkel szemben.¹¹

A PÉNZÜGYI RENDSZER HOZZÁÁLLÁSA A TERRORIZMUSHOZ

Gazdasági, pénzügyi szempontból lényegtelen, hogy egy adott pénzeszközt milyen bűncselekmény elkövetése céljából továbbítanak. A lényeg a bűnpártolás ténye, illetve a bűnpártolás pénzügyi támogatása elleni fellépés.

Ez az a szakterület, ahol az általános, közember által alkalmazott definíciónak, a „ha látom, tudom, hogy miről van szó”-nak a legnagyobb jelentősége van.

Az érvényben lévő jogszabályi háttér alapján,¹² a Magyarországon működő pénzintézeteknek a pénzmosásra, terrorizmus pártolásra utaló adat, tény, körülmény felmerüléséről kell a hatóság irányába történő bejelentést megtenni.¹³

⁸ 1978. évi IV. Törvény, a Büntető Törvénykönyvről:

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97800004.TV Letöltve: 2008. 5. 8-án.

⁹ Horváth Tibor, Kereszty Béla, Mráz Vilmosné, Nagy Ferenc, Vida Mihály: A magyar büntetőjog különös része, Korona Kiadó, Budapest, 1999, 431-432. oldal

¹⁰ Uo. 432. oldal

¹¹ 1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről – alapján,

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99400034.TV Letöltve: 2008. 11. 26-án.

¹² 2007. évi CXXXVI. Törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról

¹³ A pénzmosás, terrorizmustámogatás gyanúja esetén a gyanús tranzakciót a bank felfüggesztheti, ha azonnali rendőri intézkedést lát szükségesnek. Ebben az esetben haladéktalanul köteles értesíteni az Országos Rendőr-főkapitányságot annak érdekében, hogy a bejelentés megalapozottságát ellenőrizhessék. Ha az ORFK a pénzmosás, illetve terrorizmustámogatás alapos gyanúját nem állapítja meg, az ügyletet haladéktalanul teljesíteni kell. Ha az ORFK a pénzmosás alapos gyanúját

Kérdés természetesen, mi minősül pénzmosásra utaló ténynek, adatnak, körülménynek. A törvényi szabályozáshoz fűzött indokolás úgy fogalmaz, hogy a pénzmosás gyanújára okot adó tények, körülmények, illetve magatartások teljes körét nem lehet megadni, hiszen az elkövetők találegonysága szinte határtalan.¹⁴

Hozzátehetjük ehhez még azt is, hogy az ilyen tények, körülmények, illetve magatartások jogszabályi leírása nem feltétlenül célszerű, hiszen ezzel mintegy iránytűt adnak a potenciális elkövetők kezébe azáltal, hogy tudomásukra hozzák, milyen magatartásoktól kell tartózkodniuk.¹⁵ A pénzmosásra illetve terrorizmus támogatására utaló magatartások, körülmények körét nem tartalmazza a törvény; a bankok belső szabályzataiban foglaltak alapján döntik el a banki tisztviselők, hogy a konkrét magatartás vagy körülmény utal-e pénzmosásra, és ebből következően kell-e bejelentést tenni róla.¹⁶ Ez az a lényegi pont, ami miatt a „ha látom, felismerem” meghatározást tekinthetjük a terrorizmus definíciójának ebben a szektorban.

Itt fontos megjegyezni, hogy „*aki a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról szóló törvényben*¹⁷ *előírt bejelentési kötelezettségének nem tesz eleget, vétséget követ el, és két évig terjedő szabadságvesztéssel büntetendő.*”¹⁸

TUDOMÁNYOS-KUTATÓI MÓDSZEREK A TERRORIZMUS MEGHATÁROZÁSÁRA

A tudományos életben kifejezetten fontos, hogy megismerjük mások munkáját, folytassunk párbeszédet, a magasabb cél érdekében vitázzunk egymással, és ha kell, álljunk ki mások tudományos eredményei mellett.

A tudományos-kutatói módszerek bemutatásánál teljes mértékben elfogadom Tóth Péter értékelését,¹⁹ mely szerint a terrorizmus definiálásánál két féle módszer létezik: „*egyrészt azt igyekszik meghatározni, hogy mi nem jellemzi a terrorizmust (így az idegen megszállás ellen vívott nemzeti felszabadító és függetlenségi harcot a nemzetközi jog nem tekinti terrorista cselekménynek; a nemzetközi közösség továbbá azt is hangsúlyozza, hogy a terrorizmus nem köthető egyetlen valláshoz, nemzetiséghez vagy kultúrához sem, és ez nem igazolható azzal sem, hogy ezek nevében követnek el ilyen cselekményeket; illetve megakadályozza — így kizárja a terrorcselekmények köréből — a demokrácia és a jogállamiság, megteremtése vagy újjászervezése, illetve az emberi jogok biztosítása érdekében tett lépések kriminalizálását). Másrészt a terrorcselekmények azon jellemzői alapján igyekszik körülírni a fogalmat, melyeket a nemzetközi közösség rendszeresen elítél (így a válogatás nélküli erőszakos támadásokat, főként, amelyek vértlen polgári áldozatokkal járnak, vagy a szub-nacionális csoportok, illetve a titkos ügynökök által végrehajtott, válogatás nélküli erőszak bármely formáját).*”

A TUDOMÁNYOS-KUTATÓI HOZZÁÁLLÁS HIBÁI

A tudományos elmélet alapvető problémája, hogy a kutatói párbeszéd gyakorlata alacsony intenzitású; alacsony a vitakezdeményező, pontosabban a vitába szálló készség.

Ahogy a jogalkotó is lehetőséget ad a jogalkalmazónak, hogy módosító indítvánnyal éljen egy nem megfelelő jogszabály vonatkozásában — mi több — a dereguláció során önmaga is folyamatosan vizsgálja és selejtezti saját műveit, úgy a tudományos szférának is időről időre felül kell vizsgálnia saját eredményeit.

állapítja meg, és 24 órán belül erről a bankot értesíti, akkor a banknak az ORFK határozatában foglaltaknak megfelelően kell eljárnia. Amennyiben a határozat kényszerintézkedést nem tartalmaz, a bank haladéktalanul teljesíti a megbízást.

¹⁴ Cégvezetés (A cég- és intézményvezetők lapja), X. évf. 5. szám – Bankok és ügyfeleik (2002/5 A hónap témája) <http://cegvezetes.cegnet.hu/2002/5/bankok-es-ugyfeleik>, Letöltve: 2008. 11. 23-án.

¹⁵ Általános gyakorlat alapján, kötelező az ügyletet lebonyolító személy azonosítása például: az első kapcsolatfelvételnél, vagy a 2 millió forintos értéket meghaladó összesített tranzakciónál.

¹⁶ Cégvezetés (A cég- és intézményvezetők lapja), X. évf. 5. szám – Bankok és ügyfeleik (2002/5 A hónap témája) <http://cegvezetes.cegnet.hu/2002/5/bankok-es-ugyfeleik>, Letöltve: 2008. 11. 23-án.

¹⁷ 2007. évi CXXXVI. Törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról: <http://www.complex.hu/kzldat/t0700136.htm/t0700136.htm> Letöltve: 2008. 11. 27-én.

¹⁸ Büntető Törvénykönyv 303/B § - A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása: http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97800004.TV Letöltve: 2008. 11. 27-én.

¹⁹ Tóth Péter: A nemzetközi terrorizmus és a szervezett bűnözés hatása a nemzetközi biztonságra és Magyarországi biztonságára – vitaanyag, Budapest, 2007. január 5-6. oldal http://hvg.hu/kulugy/20070410_talasz_nemzetkozi_terrorizmus.aspx Letöltve: 2009. 1. 8-án.

Ennek fényében, a terrorizmus definícióját illetően vitába kell szállni például a Hadtudományi Lexikkal, mely az alábbi meghatározást adja: „*megkülönböztetés nélküli támadás; minden olyan erőszakos cselekmény vagy azzal való fenyegetés, amelynek elsődleges célja, hogy rettegést keltsen a polgári lakosság körében. Rettegést keltenek a különféle kegyetlenségek, kollektív büntetések, kegyelem kizárásának bejelentése és a támadás megfélemlítést célzó esetei is. Támadás, amelynek során olyan harcmódot vagy harceszközt alkalmaznak, amely egyaránt sújtja a katonai célpontokat és a polgári személyeket.*”²⁰

Hiszen látnunk kell, hogy ez a fogalom túlságosan tág. Magába foglalja nemcsak a terrorizmust, de a háború minden vetületét. A terrorizmus pedig nem összekeverendő sem a klasszikus háborúval, sem a szabadságharcral. Aki katonára, katonai objektumra támad, az tetteivel nem terrorizál, hanem hadüzenetet küld, illetve hadviselést folytat.

Vitáznunk kell napjaink egyik legismertebb és legtöbbet használt internetes lexikonjának, a Wikipediá-nak a megfogalmazásával is, mely szerint: „*a terrorizmus az erőszak alkalmazásának, vagy az azzal való fenyegetésnek olyan stratégiája, melynek elsődleges célja félelem, zavar keltése, és ennek révén meghatározott [politikai eredmények](#) elérése, vagy a hatalom megtartása.*”²¹

Azzal, hogy a Wikipedia nem határozza meg a célcsoportot, beleérthető az összes katonák elleni katonai támadás is, mely a klasszikus háborúhoz tartozik. Logikai szempontból fölösleges a „hatalom megtartásának” rész belefoglalása, hiszen az is egy „politikai eredmény elérésére” irányul. Egy definíciónak pedig lényegi eleme kell, hogy legyen a tömörség, a fölösleges bővítmények elhagyása. Mivel célom a szemléltetés, ezért most elállnék attól, hogy a több mint száz definícióból újabb és újabb példákkal illusztráljam a helyzetet.

Az építő jellegű viták mellett, ugyanakkor kinyilvánítottan (nemcsak gondolatban, de tevőlegesen is) támogatnunk kell azokat a meglátásokat, kutatási eredményeket, amelyek helyesek.

A terrorizmus definícióját illetően Boaz Garnor munkássága²² az, amely mögé fel kell sorakoznunk, mert egy nemzetközileg egységesen elfogadható definíciót alkotott:

Terrorizmus: „*civil célpontokkal szembeni erőszak szándékos alkalmazása, illetve azzal történő fenyegetés, meghatározott politikai célok elérése végett.*”

Itt elismerően újra Tálás Péterre hivatkoznék, aki definíciót ugyan nem ad, de 2007-es tanulmányával²³ teljes mértékben igazolja az általam is elfogadott definíciót: „*általánosságban azt mondhatjuk, hogy amennyiben polgári személyek, megélhetési javaik, életmódjuk és kormányuk a terror célpontjává válik — vagyis az erőszak szélsőséges formájával fenyegetik őket vagy velük szemben az erőszak szélsőséges formáit alkalmazzák valamilyen cél elérése érdekében — akkor azokat, akik elkövetik ezeket a cselekményeket, terroristáknak tekinthetjük, és tevékenységüket pedig, amit folytatnak, terrorizmusnak.*”

A „terrorista vagy szabadságharcos?” kérdést illetően — mely kérdés néha cinikusan a definiálás lehetetlenségére próbál utalni — szeretném megjegyezni, hogy az említett műben Tálás Péter rávilágít arra a fontos tényre, hogy: „*ugyanaz a személy lehet egyszerre terrorista és szabadságharcos, függően attól, hogy milyen célpontok ellen, milyen módon száll síkra.*”

Tálás Pétert igazolva kiemelném, hogy az elbírálás a célpontoktól és a módszertől függ – ami objektív – nem pedig nézőponttól – ami szubjektív.

ÖSSZEGZÉS

A terrorizmus definíciójának lényegi aspektusairól összegzésképp elmondható, hogy mind a négy terrorizmus elleni küzdelem szempontjából legfontosabb szakterületnek van önálló, cselekvést illetve reagáló mechanizmust

---

²⁰ Hadtudományi Lexikon, Magyar Hadtudományi Társaság, Budapest, 1995, 1324. oldal

²¹ <http://hu.wikipedia.org/wiki/Terrorizmus> Letöltve: 2009. 1. 8-án.

²² GARNOR, Boaz: Defining Terrorism: Is One Man's Terrorist Another Man's Freedom Fighter? <http://www.ict.org.il/ResearchPublications/tabid/64/Articlesid/432/Default.aspx> Letöltve: 2009. 3. 10-én.

²³ Tálás Péter: A nemzetközi terrorizmus és a szervezett bűnözés hatása a nemzetközi biztonságra és Magyarország biztonságára 5-6. oldal, http://hvg.hu/kulugy/20070410_talas_nemzetkozi_terrorizmus.aspx Letöltve: 2009. 1. 8-án.

meghatározó fogalomképe, viszont a küzdelem hatékonyságát csökkenti, hogy mindegyik külön-külön, más-más néha definíciónak nem is nevezhető meghatározást használ.

A terrorizmus elleni küzdelem hatékonyságának szempontjából ugyanakkor fontos lenne, hogy a szakterületek közötti együttműködés tovább mélyüljön. Ehhez pedig elengedhetetlen, hogy a szakterületi mechanizmusokat ugyanaz a jelenség indítsa el.

Fontos lenne, hogy a levont következtetések folyamatosan, nemcsak szervezeteken belül, de az együttműködő szervezetek között is egyeztetésre kerüljenek; illetve hogy az elmélet és a gyakorlat között intenzív párbeszéd alakuljon ki (ami egyrészt a központi utasítást, elgondolást kidolgozó szint és azt végrehajtó területi szint között - másrészt a kutatói és az alkalmazói csoportok között kell hogy fennakadás nélkül működjön), ehhez pedig elengedhetetlen a „közös nyelv”, közös fogalom használata.

Az egységes definíció elfogadása kiemelt feladatot kell, hogy jelentsen a hadtudomány számára is. Mert egy tudományág fejlődése, annak alapfogalmi gazdagsága növeli annak presztízsét, elismertségét, igazolja életképességét, létjogosultságát.

Mivel a terrorizmus definíciójának vizsgálata, lehet mondani, minden oldalról megtörtént, ezért a kutatóknak ideje lenne most már a válogatási folyamatot elkezdeniük, aminek végén — ám minél előbb — képesek legyenek egy általuk kiemelt, bizonyítottan pontos meghatározást a gyakorlati szféra felé nyújtani.

Azért is fontos lenne, hogy elfogadásra kerüljön egy egységes definíció, mert igen sokszor visszaélnék az annak hiányából eredő helyzettel.

Tisztázná azokat az állapotokat, melyeket a külpolitikai szakértő, Chrudinák Alajos, sok átlagember véleményét is tükrözően, így jellemez: „*a nemzetközi politikai és gazdasági szféra visszaél érdekei érvényesítése céljából saját befolyásával, erejével és legtöbbször az „aki nincs velünk, az ellenünk” definíciós elv alapján határozza meg a terrorizmust; így született a terrorizmus, mint a gonosz, a fő ellenség szinonimájának, teljes mértékben egyenértékű képe.*”²⁴

Fontos lenne egy egységes, pontos definíció elfogadása, mert hivatkozni lehetne rá a jogalkotás folyamatában. Egységes nemzetközi szabályokat lehetne alkotni, ami megszüntetné azt az állapotot, hogy ami az egyik országban büntetendő, a másik országban nem. A nemzetközi jog pedig szupranacionális, nemzetek feletti, így az alapján a nemzetközi közösség jogosan szankcionálhat.

Egyértelművé válna, hogy egy ország valóban támogatja-e a terrorizmust, vagy sem, illetve egyértelművé válna, hogy egy „terrorizmus elleni propagandával” indított háború valóban az-e és valóban jogszerű-e annak megindítása.

Emellett egy ilyen nemzetközi jogszabály utat mutatna a média világának, mely az egységes definíció segítségével tudná értékelni, hogy egy cselekmény terrorcselekmény gyanús-e, vagy sem. Megelőzve a felesleges pánik-keltést, mely egyértelműen a terrorista elemeknek kedvez.

Kulcsszavak: terrorizmus elleni küzdelem, egységes definíció, kutatás.

Keywords: fighting against terrorism, common definition, research.

FELHASZNÁLT IRODALOM

PADÁNYI József (et. al.): *A válságreakáló műveletek elmélete és gyakorlata a XXI. században.* -Bp.: 2004. Zrínyi Miklós Nemzetvédelmi Egyetem.

1978. évi IV. Törvény, a Büntető Törvénykönyvről.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97800004.TV

1994. évi XXXIV. törvény a Rendőrségről:

²⁴ Stefka István, Chrudinák Alajos: Rágalmaznak mindhalálig, Magyar Nemzet 2007. március 28., 5. oldal, <http://www.mno.hu/portal/403825> Letöltve: 2009. 1. 8-án.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=99400034.TV

2007. évi CXXXVI. Törvény a pénzmosás és a terrorizmus finanszírozása megelőzéséről és megakadályozásáról.

<http://www.complex.hu/kzldat/t0700136.htm/t0700136.htm>

A Hágai nemzetközi joganyag vonatkozó részleteiről, a Genfi Konvenció alapján.

http://www.ppu.org.uk/learn/texts/doc_geneva_con.html

A Magyar Köztársaság Nemzeti Katonai Stratégiája.

<http://www.honvedelem.hu/cikk/0/12244/nemzetikatonaistrategia-uj.html>

A NATO Terrorizmus elleni küzdelmének katonai koncepciója alapján (MC 472):

<http://www.nato.int/ims/docu/terrorism-annex.htm>

Az ENSZ Közgyűlésének 51/210. számú határozata.

<http://daccessdds.un.org/doc/UNDOC/GEN/N97/761/65/PDF/N9776165.pdf?OpenElement>

Büntető Törvénykönyv 303/B § - A pénzmosással kapcsolatos bejelentési kötelezettség elmulasztása.

http://net.jogtar.hu/jr/gen/hjegy_doc.cgi?docid=97800004.TV

Cégvezetés (A cég- és intézményvezetők lapja), X. évf. 5. szám – Bankok és ügyfeleik (2002/5 A hónap témája) <http://cegvezetes.cegnet.hu/2002/5/bankok-es-ugyfeleik>

GARNOR, Boaz: Defining Terrorism: Is One Man's Terrorist Another Man's Freedom Fighter? [http://www.ict.org.il/Research-](http://www.ict.org.il/Research-Publications/tabid/64/Articlsid/432/Default.aspx)

[Publications/tabid/64/Articlsid/432/Default.aspx](http://www.ict.org.il/Research-Publications/tabid/64/Articlsid/432/Default.aspx)

Hadtudományi Lexikon. -Bp.: Magyar Hadtudományi Társaság 1995,

HORVÁTH Tibor (et. al.): A magyar büntetőjog különös része. -Bp.: Korona Kiadó, 1999.

STEFKA István, CHRUDINÁK Alajos: Rágalmaznak mindhalálig. Magyar Nemzet 2007. március 28.

<http://www.mno.hu/portal/403825>

TÁLAS Péter: A nemzetközi terrorizmus és a szervezett bűnözés hatása a nemzetközi biztonságra és Magyarország biztonságára – vitaanyag, Budapest, 2007. január

http://hvg.hu/kulugy/20070410_talas_nemzetkozi_terrorizmus.aspx

Wikipedia: <http://hu.wikipedia.org/wiki/Terrorizmus>